

Republika Srbija
Grad Kragujevac
Štab za vanredne situacije
Gradonačelnik Kragujevca / Komandant Gradskog štaba za vanredne situacije
Trg Slobode 3, Kragujevac
28.02.2023.

U skladu sa članom 34. Zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama ("Sl. glasnik RS", br. 87/2018) i Poslovnika o radu Gradskog štaba za vanredne situacije na teritoriji grada Kragujevca ("Sl. list grada Kragujevca", br. 39/2020) obraćamo vam se sa predlogom da u dnevni red prve naredne sednice Gradskog štaba za vanredne situacije uvrstite predlog

PREPORUKA ZA UNAPREĐENJE INFORMISANJA GRAĐANA U VANREDNIM SITUACIJAMA

Udruženje građana Šumadijski centar za građanski aktivizam Res Publika predlaže da Gradski štab za vanredne situacije na prvom narednom zasjedanju razmotri, usvoji i implementira Preporuke za unapređenje informisanja u vanrednim situacijama. Zahvaljujući tom dokumentu lokalna samouprava imaće osnovu za unapređenje komunikacije sa građanima u preventivnoj, operativnoj i fazi oporavka od krize.

Obrazloženje

U vanrednim situacijama pouzdana i pravovremena informacija može da spasi život, a bezbednost građana je u direktnoj korelaciji sa brzinom i istinitošću obaveštenja i podataka koje subjekti upravljanja krizama i vanrednim situacijama prikupljaju i distribuiraju. Imajući u vidu rizike koje donose klimatske promene, poput poplava i požara, kao i činjenicu da je grad Kragujevac smešten na trusnom području, smatramo da je važno pravovremeno delovati na unapređenju informisanja građana putem medija u vanrednim okolnostima, što bi omogućilo i efikasnije upravljanje potencijalnim kriznim situacijama u narednom periodu.

Usvajanjem preporuka i nastavljanjem dobre prakse saradnje lokalne uprave i sredstava javnog informisanja, građanima i građankama Kragujevca će biti omogućeno da se u vanrednim situacijama obaveštavaju putem medija koji su im lako dostupni, da primaju tačne i pravovremene informacije, da znaju kakve im opasnosti prete i kako treba da se zaštite, da dobijaju odgovore na pitanja od javnog interesa koja u njihovo ime postavljaju novinari.

Ova inicijativa ne utiče na stvaranje dodatnih troškova u budžetu grada Kragujevca, a zasnovana je na zaštiti prava građana da budu istinito, potpuno i blagovremeno obavešteni o pitanjima od javnog značaja koje je propisano Ustavom Republike Srbije i Zakonom o javnom informisanju i medijima ("Sl. glasnik RS", br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 - autentično tumačenje), Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Sl. glasnik RS", br. 129/2007, 83/2014 - dr. zakon, 101/2016 - dr. zakon,

47/2018 i 111/2021 - dr. zakon), Zakonom o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama ("Sl. glasnik RS", br. 87/2018), Uredbom o sastavu, načinu i organizaciji rada štabova za vanredne situacije ("Sl. glasnik RS", br. 27/2020), kao i Statutom grada Kragujevca ("Sl. listu grada Kragujevca", br. 8/2019 od 15.3.2019. godine).

U Kragujevcu, 28.02.2023.

Udruženje građana Šumadijski centar za građanski aktivizam Res Publika

Bojana Vlajović Savić, zakonski zastupnik

PREPORUKE GRADSKOG ŠTABA ZA VANREDNE SITUACIJE ZA KOMUNICIRANJE SA JAVNOŠĆU U VANREDNIM SITUACIJAMA

I KOMUNIKACIJA U PERIODU KRIZE

U okolnostima kada su bezbednost, život i zdravlje većeg broja ljudi, materijalna i kulturna dobra ili životna sredina ugroženi, Štab za vanredne situacije grada Kragujevca će informacije od značaja za zaštitu i spasavanje sa javnošću deliti poštujući sledeće principe:

Pristupačnost

Gradski štab za vanredne situacije preduzeće sve razumne mere da obezbedi da informacije budu dostupne građanima i građankama Kragujevca putem sredstava javnog informisanja, odnosno tradicionalnih medija – štampe, radija, televizija, internet portala i aplikacija, kao i putem zvaničnih naloga lokalne samouprave na društvenim mrežama. Na ovaj način omogućava se da obaveštenja, uputstva i preporuke stignu do najvećeg broja ljudi, uvažavajući njihove različite informativne navike, nivo medijske i informacione pismenosti, socijalno-ekonomski status, tehnička, zdravstvena, fizička ili bilo koja druga ograničenja.

Pravovremenost i pouzdanost

Saopštavanje tačnih i proverenih informacija biće prioritet Gradskog štaba za vanredne situacije, a relevantni podaci i mere za zaštitu od rizika i posledica katastrofa, javnosti će biti saopštavani bez odlaganja.

Kako bi se izbegao «vakum» u komunikacijama koji može nastati tokom perioda pribavljanja i provere podataka i sprečilo širenje dezinformacija i nagađanja, Gradski štab za vanredne situacije će ustanoviti praksu obraćanja javnosti u određenim intervalima, odnosno utvrditi raspored održavanja konferencija za medije i izdavanja saopštenja za javnost.

Redovno obraćanje medijima i odgovaranje na novinarska pitanja su načini da se informacije saopšte, objasne i dopune. Održavanjem konferencija za medije se izlazi istovremeno u susret zahtevima za intervju i odgovara na pitanja koja upućuju predstavnici različitih redakcija, obezbeđuje se konzistentnost saopštenih informacija, javnosti se predstavljaju eksperti za konkretna pitanja, demonstrira se da se preduzimaju mere za upravljanje krizom, odnosno ublažavanje štetnih posledica.

Za davanje zvaničnih izjava i medijske nastupe, mimo ovih termina, Gradski štab za vanredne situacije će prikladno vanrednoj situaciji / događaju/ katastrofi odrediti relevantnu osobu koja će biti medijima dostupna 24 sata.

Nediskriminacija

U okolnostima vanredne, odnosno krizne situacije, svim medijima se mora omogućiti pristup informacijama u isto vreme i tako obezbediti njihov nesmetan protok.

Jednak pristup podrazumeva:

- da se ne pravi razlika među sredstvima javnog informisanja na osnovu teritorije koju pokrivaju, odnosno da se isto tretiraju lokalni, regionalni i mediji koji izveštavaju na nacionalnom nivou;
- da u distribuciju informacija i komunikaciju budu uključene sve vrste medija štampa, radio, televizija i internet mediji;
- da se ne vrši diskriminacija medija na osnovu uređivačke politike, kao ni neposredna i posredna diskriminacija urednika medija, novinara i drugih lica u oblasti javnog informisanja, prema njihovoj političkoj opredeljenosti i uverenju ili drugom ličnom svojstvu;
- poštovanje tehničkih zahteva i vremenskih ograničenja koje mediji imaju, kao što su snimanje slike i zvuka, fotografije i ilustracije, rok za objavljivanje, odnosno dinamika proizvodnje sadržaja;
- korišćenje tehnologije u cilju angažovanja što većeg broja medija / novinara kroz objavljivanje informacija na zvaničnom sajtu grada Kragujevca u što kraćim intervalima, kao i kroz organizovanje konferencija za novinare sa mogućnošću uključivanja i postavljanja novinarskih pitanja «sa daljine» putem online platformi.

Relevantnost

Informacije koje saopštava Gradski štab za vanredne situacije moraju biti relevantne i praktične za građane u datoj situaciji. Podaci, uputstva i upozorenja treba da budu predočeni tako da pomognu stanovnicima Kragujevca da shvate stepen rizika koji preti i moguće posledice, kao i da donesu informisane odluke, odnosno preduzimaju preventivne i zaštitne mere.

Imajući u vidu interes javnosti, prioritet Gradskog štaba za vanredne situacije biće saopštavanje instruktivnih informacija - kojima se građani upućuju u to kako da se ponašaju i reaguju u smislu sopstvene zaštite, kao i prilagođavajućih informacija - koje im pomažu da se bore sa neizvesnošću.

Jasnoća

Informacije i poruke koje javnosti upućuje Gradski štab za vanredne situacije moraju biti saopštene jasnim i jednostavnim jezikom, koji lako može da razume najveći broj građana. Predstavnici Gradskog štaba za vanredne situacije, odnosno osobe koje komuniciraju sa građanima putem medija, kao i zvaničnih kanala komunikacije (internet sajt, nalozi na društvenim mrežama), uzdržaće se upotrebe birokratskih, naučnih, tehničkih i drugih stručnih termina, kao i preteranog korišćenja statističkih podataka, kako ne bi doveli do manipulacija, zbunjivanja javnosti i dodatnog uznemirenja stanovništva.

II KOMUNIKACIJA U PREVENTIVNOJ I FAZI OPORAVKA OD KATASTROFE

Polazeći od zakonom propisanih obaveza da deluje u preventivnoj fazi, odnosno pre nastupanja vanredne situacije, kao i u fazi oporavka, Gradski štab za vanredne situacije posvećuje veliki značaj informisanju i edukovanju javnosti putem sredstava javnog informisanja, sa ciljem uticanja na bolju pripremu građana i njihov odgovor u slučaju negativnog događaja.

U preventivnoj i fazi oporavka od krize u komuniciranju sa građanima Gradski štab za vanredne situacije će primenjivati principe koji važe u vanrednim situacijama, kao i sledeća načela:

Saradnja

Kada je o obaveštavanju javnosti reč, u ovom fazama upravljanja vanrednim situacijama prioritet Gradskog štaba za vanredne situacije je razvoj i unapređenje saradnje sa medijima i podrška sredstvima javnog informisanja u kreiranju medijskih sadržaja putem kojih se građanima predočavaju potencijalni rizici i vanredni događaji, dok je u fazi oporavka naglasak na informisanju javnosti o tipovima pomoći namenjene za oporavak pogođenih područja.

Poverenje

Redovnom i blagovremenom komunikacijom rizika od elementarnih nepogoda i drugih katastrofa javnost se edukuje i informiše o izvorima rizika u njihovom okruženju, verovatnoći izbijanja neželjenog događaja i mogućim posledicama, u vreme kada oni još nisu nastupili. Na ovaj način gradi se poverenje javnosti i utiče na prikladno ponašanje građana kada do vanrednih situacija dođe.

Ravnopravnost i zaštita ljudskih prava

Poštujući obavezu da dosledno vodi računa o zaštiti ljudskih prava, rodnoj ravnopravnosti, zaštiti siromašnih, starih, dece, osoba sa invaliditetom, izbeglih i raseljenih lica, kao i drugih ranjivih grupa stanovništva, Gradski štab za vanredne situacije će se posebno starati da zadovolji informativne potrebe ovih građana. U cilju zaštite interesa osoba sa invaliditetom i obezbeđivanja njihovog ravnopravnog uživanja prava na informisanje, Gradski štab za vanredne situacije će, u okviru svojih nadležnosti, preduzimati mere kojima se omogućava da osobe sa invaliditetom nesmetano primaju informacije, u primerenom obliku i primenom odgovarajuće tehnologije. Takođe, u komuniciranju ključnih poruka od značaja za upravljanje rizicima od katastrofa i vanrednim situacijama Gradski štab će nastojati da uvaži pravo i potrebu nacionalnih manjina da se informišu na sopstvenom jeziku.